

Referat af bestyrelsesmøde i Danmarks 3R-Center

Onsdag den 11. april 2018 kl 10-15, Mødelokale E041, Fødevarestyrelsen, Glostrup

Deltagere: Christine Nellemann, Jan Lund Ottesen, Axel Kornerup Hansen, Peter Bie (observatør), Erwin Roggen (forlod mødet kl. 13.30), Peter Bollen (deltog fra kl. 12), Rasmus Normann Nielsen (referent), Louise Holm Parby

Afbud fra: Lisbeth E. Knudsen (bestyrelse), Adrian Smith (bestyrelse), Tom Bengtsen (sekretariat), Kirsten Bayer Andersen (sekretariat)

1. Velkomst og godkendelse af dagsorden

Godkendt.

2. Målskema 2018 (10.10-10.25 orientering)

Gennemgang af målskema ved Louise Holm Parby og Rasmus Normann Nielsen. Bestyrelsen efterspurgte nyhedsoptælling af *unikke* nyheder (på både engelsk og dansk), idet enkelte nyheder genbruges (eksempelvis nyheder/pr i forbindelse med arrangementer og lignende).

Bestyrelsen ytrede ønske om, at projektet *Replacement – options and challenges* også præsenteres på andre konferencer end SCANDLAS og Danmarks 3R-Centers symposium – særlig fordi SCANDLAS ikke er den mest oplagte konference at præsentere en replacement-undersøgelse. Sekretariatet undersøger derfor (i første omgang), om projektet kan præsenteres på EUSAAT 2018.

Danmarks 3R-Centers opfordring til danske fonde vedr. *Joint European funding principles for research involving animals* har resulteret i positive svar fra et par fonde, hvilket er glædeligt. Opfordringen har dog ikke resulteret i svar fra alle. Det besluttedes derfor, at rykke de interessenter, som vi endnu ikke har hørt fra.

3. Internationale møder og kontakter (orientering)

a. [NC3R's Prize Event 12. marts](#)

Tom Bengtsen deltog på vegne af Danmarks 3R-Center på mødet. Idet Tom ikke deltog på dette bestyrelsesmøde, besluttedes det, at Tom giver en kort gennemgang på næste bestyrelsesmøde (20. juni). Tom Bengtsen skal desuden fortælle bestyrelsen, om vinderen af NC3Rs Prize vil være en god ide at invitere til at holde et oplæg på Danmarks 3R-Centers symposium i 2018.

4. Sekretariatet orienterer (orientering)

a. [Årsrapport 2017](#)

Årsrapporten er udsendt og lagt på hjemmesiden (3rcenter.dk). Rapporten er blevet oversat til engelsk og offentliggøres kun i digital form på hjemmesiden (pdf). Den forventes offentliggjort i uge 17. Der udsendes et nyhedsbrev på både dansk og engelsk for at reklamere for udgivelsen.

Det diskuteredes, hvorvidt næste års rapport skal indeholde et afsnit om den hollandske ambition vedr. afskaffelsen af forsøgsdyr. Det besluttedes, at diskutere dette på et fremtidigt bestyrelsesmøde når indholdet til næste års rapport (2018) skal besluttes.

b. Sveriges 3R-Center

Danmarks 3R-Centers sekretariat modtog i marts måned en lang række spørgsmål fra det svenske 3R-center vedr. Danmarks 3R-Centers arbejde med kommunikation og formidling. Sekretariatet har velvilligt besvaret alle spørgsmål og ved samme lejlighed lagt op til et muligt fremtidigt arbejde på kommunikations- og formidlingsområdet. Det forventes, at sekretariatet i løbet af 2018 mødes med repræsentanter fra det svenske 3R-center for at diskutere et sådant muligt samarbejde.

c. [Deltagelse på Danmarks Læringsfestival 6.-7. marts](#)

Fem lærere og fem lærerstuderende tilmeldte sig quizmodulet til Danmarks 3R-Centers undervisningsmateriale om forsøgsdyr og de 3R'er på læringsfestivalen, hvor Aiko Sho Nielsen, som i sin tid udviklede materialet, deltog for at promovere materialet. Sekretariatet holder derfor øje med, hvorvidt flere skoleklasser tager materialet i anvendelse.

d. Status på tilslutning til Funder's Principles

Fire fonde er vendt tilbage med svar. Det besluttedes, at rykke dem, som vi endnu ikke har modtaget en tilbagemelding fra.

e. Henvendelse fra German Federal Ministry of Education and Research vedrørende [joint call on Innovative Systems Toxicology](#)

Danmarks 3R-Center fandt ikke henvendelsen relevant for centeret, ligesom centeret ikke er i nærheden af at have den økonomi, som henvendelsen påkræver. Det besluttedes derfor, at henvendelsen skal besvares med et *nej tak*.

f. Videnskab med øl til / [Science & Cocktails](#)

Sekretariatet har kunnet konstatere, at det er svært at skabe kontakt til de barer, som sekretariatet har forestillet sig som værende relevante for et sådant arrangement. Sekretariatet vil i nærmeste fremtid lægge en slagplan for videre aktivitet.

g. Andet

Vedr. WHO. Det blev foreslået, at bestyrelsen rådfører sig hos Susanna Louhimies om, hvorvidt

Bestyrelsen skal/bør/kan udsende opfordringen. Det besluttedes, at Erwin taler med Susanna. Ideen skal droppe, hvis hun ikke kan se pointen med opfordringen.

Jan Lund Ottesen var i tvivl om, hvorvidt der er nogen grund til at sende det ud. Axel Kornerup Hansen vil tage kontakt til Klas Abelson i dennes egenskab af formand for ScandLAS og foreslå, at han tager det op i det forum.

Bestyrelsen ytrede bekymring over den manglende statistikoffentliggørelse vedr. forsøgsdyrsbrug (2016), som denne fandt meget forsinket. Sekretariatet kunne oplyse, at den netop var blevet offentliggjort dags dato, men tallene var meget forsinkede – bl.a. grundet problemer med indberetningssystemet (AIRD). Det forventes, at statistik vedr. forsøgsdyrsbrug i 2017 vil forløbe hurtigere.

Statistikken for 2016 er blevet offentliggjort på Dyreforsøgstilsynets hjemmeside, ligesom relevante tal vil blive offentliggjort i løbet af april måned på Danmarks 3R-Centers hjemmeside.

5. Regnskab 2017 og budget 2018 (orientering)

Bestyrelsen vurderede, at udgiftsforholdet mellem Udvalget for Forsøgsdyr og Alternativer og Danmarks 3R-Center var noget skævt. Det bør fremgå af regnskabet, at udgifterne til Udvalget ikke er de reelle udgifter, da meget arbejde kommer til at fremstå som udarbejdet i 3R-center-regi.

På næste bestyrelsesmøde skal det diskuteres, om Regnskabet/budgettet kan tilrettelægges på en sådan måde, at der tager hensyn til ovennævnte problematik.

Frokost (12.00-12.30)

6. Fremmøde af Birgitte Kousholt, Aarhus Universitet (præsentation og diskussion)

Præsentation af projektet *Improving the implementation of the 3Rs in Danish research: a systematic review of reporting quality* Birgitte Kousholt og Tristan Hollyer fra Aarhus Universitet præsenterede området og deres ideer for videre forskning. Bestyrelsen stillede spørgsmål undervejs. Der eksisterede tilsyneladende en uklarhed hos de besøgende om formålet med besøget, hvorfor fremtidige gæster i endnu højere grad skal informeres tydeligt herom. Bestyrelsen inviterer med jævne mellemrum indlægsholdere for at holde sig ajour med den nyeste viden og trends inden for områder, som kan have betydning for 3R generelt. Bestyrelsen diskuterede efterfølgende områdets potentiale og vil tage emnet op på næste bestyrelsesmøde, bl.a. for at diskutere om dette er et emne Bestyrelsen skal bidrage aktivt i (i lighed med de 2 projekter der har været udført sammen med Jesper Lassens gruppe).

7. Status på projektet *Replacement – options and challenges* (13.30-13.45)

Jan Lund Ottesen gav en status på nogle af projektets anbefalinger. Louise Holm Parby kunne fortælle, at projektet er færdigt i april og herefter kan offentliggøres.

8. Program for 3R-Symposium 2018 (diskussion og beslutning)

Bestyrelsen ytrede accept af det symposiumprogramudkast, som sekretariatet havde skitseret. Dog blev det besluttet ikke at afholde en paneldebat.

Det besluttedes, at sekretariatet igangsætter arbejdet med at invitere foredragsholdere mv.

Det besluttedes, at Jan Lund Ottesen inviterer Joe Garner. Sekretariatet skal derfor hurtigst muligt sende Jan relevant information vedr. *invitation af udenlandske foredragsholdere*.

Idet Donald Ingber ikke havde mulighed for at deltage, besluttedes det at invitere Uwe Marx (organs on a chip).

Bestyrelsen opfordrede sekretariatet til at forhøre sig om, hvorvidt Annemarie Lang (Animach) i hendes foredrag også kunne give et indblik i andre vævsdelingsplatforme.

For at imødekomme ønsker fra tilfredshedsundersøgelsen i forbindelse med forrige års symposium skal sekretariatet forsøge at indtænke ultrakorte posterpræsentationer i løbet af symposiets førstedag – også for at skabe øget interesse for eftermiddagens posterarrangement.

Sekretariatet undersøger mulighederne for at invitere NC3Rs prize winner.

9. Procedure for uddeling af 3R-forskningsmidler 2019 – herunder habilitet (diskussion og beslutning)

Louise Holm Parby gennemgik de nye procedurer.

Forskningsmiddelansøgere, der ikke modtager penge, kan gives mundtlig feedback fra bestyrelsesmedlemmer eller sekretariat, ligesom bestyrelsen er velkomne til at give ansøgere råd om, hvordan en ansøgning bedst gribes an. Louise lavere en passus om dette i call'et.

Afsnittet om habilitet i procedurebeskrivelsen blev diskuteret. Der kan ikke ændres på den nuværende beskrivelse, som er blåstemplet af Koncernjura i Departementet. Eventuelle udfordringer må håndteres løbende – evt. i dialog med Koncernjura.

3R-prisen diskuteredes også. Bestyrelsen ønsker at modtage flere ansøgere og ser også gerne at tidligere ansøgere indsendes igen. Det blev desuden gentaget, at Bestyrelsesmedlemmer også selv

kan anbefale forslag til 3R prisen.

10. Ideer og inspiration til opfølgning i sekretariatet (debat)

(Sekretariatet modtager under dette punkt meget gerne input fra bestyrelsen til nye projekter eller ideer, vi skal arbejde videre med)

a. Nyt projekt om replacement?

Rapporten *Replacement i forsøgsdyrsforskningen? En kvalitativ analyse af muligheder og barrierer* diskuteres på næste bestyrelsesmøde. Det skal diskuteres, hvordan bestyrelsen/sekretariatet kan følge op på anbefalingerne rapportens anbefalinger.

b. 3R-projekter, der kunne søges gennem Forskningsreserven?

Louise orienterede om, at Fødevarestyrelsen har indmeldt et tema vedr. replacement i forsøgsdyrsforskningen til Forskningsreserven 2019 (hvert år bliver Fødevarestyrelsen bedt om at komme med indspil til fordeling af forskningsreserven det følgende år).

c. Refinement af metabolismebure.

Blandt 2018-ansøgningerne var der en ansøgning fra Foulum vedr. metabolismebure til svin. Ansøgningen blev vurderet højt og var én ud af de fem ansøgninger, som var med i opløbet ved 2018-uddelingen. Louise undersøger muligheden for at støtte et sådan projekt (og eventuelle andre projekter i fremtiden) igennem aftalen om forskningsbaseret myndighedsbetjening med Aarhus Universitet.

11. Evt.

Christine informerede om sit oplæg på Forsøgsdyrenes Dag (24. april)

På næste bestyrelsesmøde besluttedes det at medtage en diskussion om *Mapping education and training on the 3Rs*.